

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem n. dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Novi „kmečki prijatelji“.

(Dalje.)

Sedanji položaj kmečkega stanu.

Socijalni demokrati trdè: »Svoboda se kmetu ni dala zategadelj, ker so uvideli krivico, ampak radi lažjega izkoriščevanja; nevesčega vrgli so v boj z mogočnimi protivniki, velikim posestvom in velikim kapitalom. Nekdaj, ko kmet ni bil prost, imel je svoj kruh, dandanes pa mora gledati, kje bode svoje pridelke najdražje prodal, da plača obresti in davke . . . Na sejem, kjer prodaja kmet svoje pridelke, pripelje tudi veliki posestnik svoje, katere pa lahko mnogò ceneje razpeča, kakor kmet, ker jih je ceneje pridelal; velikoposestniki si kupijo stroje, ter so se na visokih šolah izučili kmetijstva.«

Krščanskim političnim strankam so liberalci vedno očitali, da so v starih časih kmete odirale, silile jih k roboti, ter jemale od njih desetino; z veseljem danes vidimo, da morajo najhujši nasprotniki priznati, da se je kmetom vendar nekđaj boljše godilo, kakor dandanes. Tako daleč ima socijalni demokrat prav, ali da bi bili kmeta leta 1848. oprostili z namenom izkoriščevati ga, tega našim liberalcem ne bomo očitali. Liberalcem in prostizidarjem je bilo tedaj za kmečki blagor toliko, kakor nam za predlanski sneg, oproščevanje je imelo ves drug namen. Prostizidarji so hoteli razdreti stare krščanske zadrüge v mestih, ker so bile ob enem krščanske, oni so oprostili kmeta misleči, da ga po tej poti najlažje pridobijo za-se proti veri. Posledice, katere omenja socijalni demokrat, so resnične, a krščanske stranke opozarjajo na te posledice že več kakor trideset let, ter skušajo kmete združevati proti prostizidarjem, in socijalni demokrat je kot prerok prišel nekoliko prepozno.

Pravega uzroka kmečkega propada pa socijalni demokrati ne poznajo. Evo, kaj trdè! Kmečki pridelki nimajo cene, ker veliki posestniki ceneje pridelavajo! Kaj takega v javnem spisu trditi, je nekako predrzno, ali recimo rajši neumno. Veliki posestnik ne pridelava nič ceneje, kakor kmet. Res ima on stroje, boljše seme, boljše živino, a zato mora imeti uradnike in sam poslove ne mora nadzorovati; kmet pa dela sam in kar je sam storil, je najboljše storjeno; kar veliki posestnik pri nas s stroji prihrani, to da uradnikom in lenobnim poslom. S stroji pa nadalje kmetom dosti pomagano ni. Ako se po letu vse s strojem zmlati, pa po zimi dela ni za posle; kmet si tako pri poslih res nekoliko prihrani, pomagano pa mu vendar ni, kajti če posel dosti dela nima, mora zopet kmet reveža vzdržavati. Tako je torej neresnično, da bi pri nas veliki posestniki kot gospodarji bili nasprotniki kmetom. Le v tem slučaju so veleposestniki kmetu nevarni, če so kapitalisti, če imajo

toliko suhega denarja, da nakupujejo kmečka posestva ter ondi nasjajo gozd, kjer je nekđaj na svojem domu bivala kmečka družina. Kmečke bede navadno ni veliko posestvo krivo, marveč velike obresti prinašajoči denar, proti kaleremu do zdaj žalibog nimamo nobene postave, ki bi kmeta branila.

Drugo je pa resnica, namreč, da v Ameriki, Avstraliji in Rusiji žito veliko boljši kup pridelavajo, kakor pri nas. Zato naši pridelki nimajo cene, ker dobivamo moko iz najodaljenejših krajev sveta, ker dobivamo vino z Laškega itd. Proti tem zunanjim deželam se moramo braniti s colnino, ravno proti colnini so pa socijalni demokrati vedno bili, češ, ona podražuje mestnim delavcem vsakdanji kruh. Tako se socijalni demokrati povsod upirajo proti colnini na kmečke pridelke; čudno je potem, da se upajo trditi, veliki posestniki so krivi, da kmet nič ne zasluži več. Se vé, da mora imeti colnina svojo mero, ona mora biti modro uravnana, sicer bi umetno izvišavala ceno kmečkih domov, ti bi se vsled tega višje zadolžili, in korist od colnine bi zopet le bogatini imeli, katerim kmet obresti plačuje. Colnina je neobhodno potrebna in oprekanje, da se s tem delavcem in ubogim ljudem kruh podražuje, je popolnoma ničeven! Denar, ki ga izdamo za ameriansko moko, pojde v Ameriko, in ne bomo ga več videli; če se pa našim kmetom moka ali vino nekoliko dražje plača, vsaj tako, da on še živeti more, potem bo kmet denar, katerega je danes od meščanov sprejel, jutri nesel tja nazaj; mestni delavec bo kruh dražje plačal, a zato več zaslužil, in denar bo ostal v deželi. Brez colnine bo imel delavec res cenejši kruh, dokler imajo kmetje še nekaj starega premoženja, potem pa kruha prav ne bo več imel, ker za najcenejši kruh denarja več ne bo. Ravno v tem oziru kmetje z delavci ne morete držati, ako vam je drag vaš dom. Vprašanje, na katere se naj država v prvi vrsti ozira; na kmeta, ali na delavca je silne važnosti. Kakor hitro bodo enkrat rekli, samo na delavce se bomo ózirali, colnino na poljske pridelke bomo odpravili, kakor socijalni demokrati hočejo, potem bo ubogi kmet popolnoma zgubljen, ter mu ne bo zaostajalo nič, kakor iti za svojim zgubljenim premoženjem v dalnjo Ameriko.

Naša velika posestva kmetom niso toliko nevarna, kakor veliki suhi denar, veliki kapital.

Kaj pa je veliki kapital? Ali je tisoč goldinarjev veliki kapital? Marsikateri bralec si bode morebiti mislil: Da za me bi bilo tisoč goldinarjev velik kapital, ko bi jih le imel, kako lahko bi si z njimi pomagal! Prijatelj, da bi imel kdo 10.000 gld., to še ni veliki kapital, da bi jih imel 50 tisoč tudi še ne. Na vsem svetu je 27 tisoč milijonov gld. suhega denarja! Te svote je skoraj polovica v rokah nekaterih bogatinov. Rotsildova družina ima sama neki dva tisoč milijonov premoženja! Da-si

bralec ložje predstavi tisoč milijonov, povemo mu, da, ko bi po robu postavil cekin za cekinom, bi s tisoč milijoni, če bi jih začel v Mariboru postavljati, prišel še osem ur daleč čez Ljubljano ven! Trinajst tisoč milijonov denarja je pa v rokah nekaterih bogatinov. Tem bogatinom smo postali vsled liberalnega gospodarstva dolžniki. Avstrija sama jim dolžuje čez štiri tisoč milijonov goldinarjev; za te bogatine delajo narodi kakor hlapci, da jim morejo vsako leto plačati obresti, vse eno, ali je zemlja kaj obrodila, ali nič. Avstrija sama plačuje od državnega dolga več kakor 160 milijonov na leto obresti, ves zemljiški davek pa znaša le 37 milijonov. S tem obilnim denarjem so si nakupili bogatini skoraj vse največje časnike, ki so potem evangelj naših uradnikov in gospodov. Tako je prišlo, da imamo postave za denar, a za kmeta jih nimamo. Le eden izgled: Kmet je imel posestvo vredno štiri tisoč goldinarjev; zadolžil se je do dva tisoč in ker obresti ni mogel več plačati, prodali so mu dom za dva tisoč, ker sosedi niso imeli denarja, da bi bili licitirali. Tako je postava skrbela, da upnik zopet dobi svoj denar, ali zato ni skrbela, da bi kmet doma ne izgubil. Sui denar dandanes vedno obrodi, on je kokoš, ki vedno vali; mrtva je sicer ta zlata ali papirnata kokoš, a prebrisani ljudje so ji vedeli udahniti neko protinatorno življenje; vedeli so skovati postave, vsled katerih denar dobiva, kar je drugega človeka delo zadušilo. Nekdaj so kmetje delali roboto gospodi, zdaj pa bogatinom, in sedanje naše suženjstvo je veliko žalostnejše, kakor kedaj poprej. Krščanska pravica tirja, da vrnemo bližnjemu, kar je nam dal; da bi mu dali dvojno ali trojno, to več prav ni, to se pravi, tam ni prav, kjer posojevalec sam prav nič ni sodeloval in kjer posojilo v nobeni nevarnosti ni bilo. Kdor v takem slučaju obresti jemlje, ta prodaja bližnjemu čas, čas pa naš ni, marveč božji. Če komu hišo posodim v rabo, ostane hiša moja in od svojega jaz lahko dobička iščem, če pa komu denarja dom, tedaj denar ni več moj, in od tega, kar moje ni, tudi dohodkov tirjati ne smem. To so krščanska načela; nekateri jim nasprotujejo, drugi jih zagovarjajo. Liberalni čas jih je zapustil ter zabredel v nesreče; skusimo se jih zopet poprijeti, ter kolikor mogoče, se ravnati po njih in gotovo bode bodočnost za kmeta boljša!

(Dalje prih.)

Cerkvene zadeve.

Sv. misijon pri Sv. Bolfenku v Slov. gor.

Za tukajšnjega plodonosnega pastirovanja preblagoga g. župnika Jožefa Sinka smo doživeli pri Sv. Bolfenku že marsikaj veselega in koristnega. Posebno duhovno veselje pa so nam oskrbeli letos. Prvi teden po binkoštih je prišel semkaj znani slikar g. Franc Gornik, ki nam je našo itak že lepo cerkev še bolj okrasil s podobami sv. Družine. Tako do cela preslikana hiša božja je pa dobila še drugi kinč, to je po našem vrlem podobarju Cerku izdelan kip sv. Družine za stranski oltar — menda prvi v škofiji; k temu pa še tri nove svetilnice za večno luč. — Malo in veliko je bilo nad vse veselo tako krasne cerkve. To naše veselje pa je priklopelo do vrhunca ob priliki blagoslovljenja novih podob, kar se je zgodilo na dan male gospojnice.

Gospod župnik so si menda mislili, da bi ne bilo dobro, če bi sreca njih ovčic ne bila ednako ozaljšana, kakor je cerkev; zatorej so nam oskrbeli trajen spomin na blagoslovljenje — sv. misijon. Že v soboto, dne 7. septembra so prišli č. gg. misijonarji: Macur, Kitak in Klančnik iz Celja, ki so se koj istega popoldne lotili

trudapolnega delovanja s tem, da so imeli govor za šolarje, koje so potem spovedali in drugi dan slovesno obhajali. Pa tudi za odrasle je bila še isti dan pridiga.

Med molitvijo sv. rožnega venca, med petjem in streljanjem so se prenesle dne 8. sept. po ranej službi božje podobe sv. Družine iz kapelice v Bišu v veličastnej procesiji, koje so vodili velč. g. dekan Jurčič, spremljani od gg. misijonarjev, sosednih gg. župnikov J. Tomaniča ter J. Pajtlerja v farno cerkev, kjer so g. dekan podobe s slikami vred blagoslovili. Hvala stoterna vsem, ki so k tej lepej slavnosti kaj pripomogli!

Gledé na sv. misijon mora vsakdo priznati, da so gg. misijonarji bili neutrudljivi na prižnici in v spovednicah. Verno ljudstvo je pa to tudi priznalo s tem, da se je ves čas izgledno obnašalo, da je v zelo velikem številu poslušalo trikrat na dan svete govore g. pridigarjev ter da je rado zahajalo k spovednicam. Ni ga menda farana, ki bi ne prejel v tem sv. času sv. zakramentov, pa tudi mnogi sosedni farani so to lahko storili. Vseh obhajancev je bilo namreč čez 1600, med tem, ko jih ima domača župnija komaj 700. Sklepni govor so imeli v nedeljo, dne 15. sept. popoldne gosp. Macur, proti koncu proseči blagoslova božjega za sv. očeta papeža, za svetlega cesarja, mil. knezoškofa, domačega župnika, župane, učitelja in vse farane. V svete misli zatopljeni smo sprejeli papežev blagoslov in potem zapeli zahvalno pesem.

Ko so gospodje še v ponedeljek opravili molitve za rajne, so se od nas poslovili. — Hvala tisočerna gorečim oznanjevalcem svetih nauk Kristusovih, hvala srčna č. g. spovedniku Meznariču, hvala brezkončna blagemu g. župniku za neizmerno veselje, katero so nam pripravili! Dal Bog vsemogočni, naj obrodi njih trud obilen sad, dal Bog, naj še pasejo leta in leta to svojo čredo, ki jim naj bo vedno srčno udana!

Hvaležni župljani.

Gospodarske stvari.

Čuvaj gorice.

(Konec.)

4. Varuh črez gorice je pa četrtič še občinski čuvaj goriški. Po novi uredbi imajo občine velike oblasti ali pravice. One imajo delati red med razdraženimi občani, morajo skrbeti za varstvo domačinov. Odborniki občine smejo po § 28. določiti osebe, ki morajo čvati polje, njive, travnike, gošče, pa tudi gorice. Te pravice bi se vsi župani naj poslužili, in ondi, kjer čuriček prepeva ali so vinogradi, naj bi nastavili občinske čuvaje goric. To se pravi: ako bi posamezniki ne hoteli plačati, naj bi se čuvaji od občinskih naklad zdržavali.

Kjer so posestniki že modri, je povsod že čuvaj goric, ki ga posamezni vinogradničarji plačujejo, obč. župan pa izbere, ali potrdi. Tako je okoli mest in trgov; ali vendar še premalo. Oddaljene gorice pa so prepuščene samopašni želji ponočnjakov in gladovnih popotnikov. Mnogokrat smo že namreč videli za potom zavržene ozobke, cele grozde negodne ležati ali druge reči in nemarnosti, ki prosijo za čuvaja goric. Gotovo bo pač vsak vinogradničar rad dal 30—50 novičev, samo da take potrate ne vidi. Posebno hudo je na granici, kjer so gorice rodne in ponoči v nevarnosti; župani pa svojih občanov ne branijo. Oj strah je dober za male in velike ljudi! Ako dete misli, da ga morda čuvaj gleda, in bo prišel po-nj, ako popotnik vidi že samo znamenje čuvaja; pusti rumeni grozd pri miru, gre mimo, pa si misli: Ne smem!

5. Zastonj se trudijo čuvaji, pravi božji Duh, ki branijo mesto, ako Gospod ne pomaga. Da pač, vsi varuhi gorice ste preslabi, ki ne morete nesreče zabraniti brez božje pomoči, brez božjega čuvaja. In ta peti, božji čuvaj gorice je preljudi sv. Urban.

Posamezne dežele in kraji so si zbrali posebne priprošnike. To so znani patroni dežel, krajev, ljudij, katere je gledal sv. apostol Janez, ko piše: »Tiste dni, glejte, sem jaz Janez videl drugega angela priti od solnčnega izhoda, ki je imel znamenje živega Boga; in je kričal z velikim glasom čveterim angelom, katerim je bilo dano škodovati zemlji in morju, govoreč: Ne škodujte zemlji, ne morju, tudi ne drevesom.« (Raz. 7, 2.) Med tistimi priprošniki, kateri nam čuvajo našo zemljo gorice, ki branijo vinsko trto in v roki varujejo debeli grozd, je odličan posebno preljudi sv. Urban. In kdo je ta?

Nemška legenda od Donina omenja dveh svetih Urbanov, 18. rimskega papeža dne 25. maja, in pa francoskega škofa dne 23. prosinca, med tem, ko naša legenda nobenega ne opisuje in le sv. Urbana, papeža v mučitvi sv. Cecilije površno navaja. Gotovo torej tudi nobeden Slovenec ne vé, kateri teh Urbanov je zapravo čuvaj naše gorice. Zato res najboljšo storimo, ako jih obema v varstvo priporočujemo. Verjetno vendar je, da francoski sv. Urban brani naše gorice. Saj tega čuvaja tu in tam najdemo naslikanega v škofovski obleki z mitro, in ne vselej s papeško tiaro.

Sv. Urban, papež od leta 227.—233., je vladal v burnih časih cerkev katoliško; službo božjo je moral na tihem opravljati; skrivaj je živel v hiši sv. Cecilije. Toraj ni imel gorice, ne pivnice — ne svojih lastnih, ne tujih v Rimu, ki bi jih bil moral čuvati. Le čas njegovega gođu bi mu morda bil to čast čuvaja gorice nakladal. Grozd, ki se po Urbanovem prikaže ali izleže, ne dozori popolnoma, ter ostane kisel »martinščak«. Vinogradničar torej želi in moli, naj bi se vsi grozdki do dne 25. maja narodili, in zato časti sv. Urbana, papeža, za čuvaja gorice.

Drugi sv. Urban, ki bo menda pravi in prvotni patron vinogradov, je škof v mestu Langres na Francoskem. Mesto Langres je podobno slavnemu Ptujju, ter je obdano od vinskih gričev proti jugu (Plat-de Lang, t. j. Langreški hribčki). Kristusova vera se je v te kraje že po Rimljanih razširila; in že v prvi dobi krščanstva so ondi škofje stanovali; med njimi eden Urban, o katerem zgodovinar Menzel to-le piše: Patron gorice je sv. Urban, škof Langreški, v 5. stoletju, ki se je nekdanj v pregonu kristjanov bil v vinograd skrtil, odslej pa postal čuvaj gorice, katere varuje pred točo ali uimo. (Dr. H. Samson, Schutzheiligen p. 317.)

Preljudi sveti Urban!

Ti dober naš mejaš;

V goricah ti stanuješ,

Jim žlahtno grozdje daš.

Le zori ga, le medi ga,

Boš dal nam dober mošt.

Veselo te na hribcu

Vsak kmetič počasti;

Oko lj podobe tvoje

Rad brajdo naredi.

Le varuj nam — oskrbi nam

Gorice žlahten sad!

Sejmovi. Dne 7. oktobra v Halbenrainu pri Radgoni; dne 8. oktobra v Gomilicah.

Žitne cene v Mariboru od 14. do 21. septembra
Po hektolitrih: pšenica 5 fl. 85 kr., rž 5 fl. 10 kr., ječmen 4 fl. 75 kr., oves 3 fl. 40 kr., turšica ali koroza 5 fl. 5 kr., proso 5 fl. 20 kr. in ajda 4 fl. 70 kr.

Dopisi.

Iz Veličan. (Naše gorice.) Ker je občina Veličan tako rekoč sredina nekdanj slovečih Ljutomerskih gorice, zato mislim, da bi marsikoga zanimalo, zvedeti sedanje stanje teh nekdanj preimenitnih vinskih krajev. O letošnji letini se more v obče reči, da bode pridelek lanskemu blizu enak, ako nam neugodno vreme do konca prizanese. Da so se vinski pridelki pri nas tako močno skrčili, je v prvi vrsti tega uzrok slabo obdelovanje gorice. Resnično je, da imajo gorice v novjšem času premnogo boleznij in raznih sovražnikov, o katerih najstarejši ljudje ničesar niso znali; toda umno in pravočasno trsek obdelovati, imelo je vselej dober uspeh. Tisti vinogradniki, ki so gorice gnojili, pravočasno in lepo kopali, ter rezali tako, kakor je trs za rodovitost sposoben, imeli so tudi v najslabših letinah, ne le stroške, marveč tudi trud dobro plačan. Kdor ima potrebna sredstva, pa v svoji mali goričici le malo ali celo nič ne stori, on ne sme tožiti o slabih letinah in tako žaliti Boga; seveda je tudi veliko takih, ki umejo in bi radi svoje gorice gnojili in dobro obdelovali, ko bi imeli potrebnega cvenka. Popolnoma opravičena pa je pritožba tistih nesrečnih vinogradnikov, ki so svoje gorice vselej dobro obdelovali, imeli skoro vsako leto bogato trgatve in sedaj pa oh groza, ugonobila jim je trsna uš najlepší del gorice, od koder od dne do dne vidoma razširja svojo zalego. Pri letošnji komisijonelni preiskavi se je dokazalo, da so najlepše gorice na novo okužene; sicer pa se ta grozni mrčes v občini Veličan nahaja že kakih šest let. Najprvo se je zasledila trsna uš v g. K. Fürstovih goricah pri Jeruzalemu in je uničila že več kakor eden oral popolnoma, in letos zasledila se je že malo ne po vseh tistih goricah. Nič manj škode naredila je v goricah grajščine Branek in tudi v g. Brandlovih hudo razsaja, čista na novo pa smo jo letos zasledili malo da ne po vseh dobro obdelanih goricah, da celo izabela v g. Vrzelovih goricah je že močno poškodovana. Da se ta škodljivka prikaže vselej v dobro obdelanih goricah, je celo lahko umeti, zakaj tudi metulji polagajo tam svoja jajca, kjer imajo potem mlade gosence dovolj živeža. Z amerikancem še se pri nas v obče jako malo pečajo, samo g. Stajnk in pa grajščina Branek sta ga že kakih par tisoč zasadila; velika večina pa jih je, ki niti verjeti ne morejo, da bi kje bila trsna uš, ali še manj, da bi tako mali mrčes moral trsu škodovati. Kdor ima še v svojih goricah zdravo trsje, naj ga, kolikor le mogoče, izkoristi, ker gotovo bodo tudi pri nas kakor drugod za nekaj let gorice popolnoma uničene. Ako moraš potem sejati žito ali koroza namesto trsa, dokler se ta z novim nasadom ne nadomesti, gotovo ti bode zrnja v dobri zemlji obilnejše prirastlo, kakor če pustiš gorico po sami nemarnosti in slabosti izumreti; davek plačamo od vsakega kosčka zemlje, zakaj bi ga pa tudi ne izkoristili? (Konec prih.)

Iz Kozjega. (Nekaj za obč. predstojništvo.) Ko je bilo dne 22. septembra sklicalo »Slovensko društvo« ljudski shod le-sem, omenili so predsednik društva, dr. Lav. Gregorec, med drugimi tudi to, da se naše občine premalo brigajo za svoje koristi in sploh za to, kar spada v njihovo področje. To velja posebno v političnem in gospodarstvenem oziru. Kar našo občino zadeva, so pa še drugi »oziri«, za katere bi se morala menda tudi brigati. Tukaj v našem trgu je c. kr. sodnija, davkarija in žendarmerija; že radi časti, katera gre tem c. kr. uradom, če ne radi tržanov, bi se moralo bolj skrbeti za ponočni mir in red, kakor se pa skrbi. Večkrat, posebno pa o sobotnih in nedeljskih nočeh, odmeva po trgu gruleče in hripavo kruljenje ponočnih pijancev, ki se gonijo, premetavajo in podé

semtertje, kakor mladi kozli na paši. Krulijo in pojejo nemški in slovenski, a menda češče nemški; vsekako njim ni to na čast, nam pa, mirú potrebnim, želeti je, da se njim posveti, če treba, s témo v »občinski luknji«.

Iz Celja. (Kat. podporno društvo) je za razširjanje dekliške šole šolskih sester v Celju osnovalo efektivno loterijo. Rodoljubom in prijateljem šolske mladine se je dosihmal primerno še malo srečk razposlalo, a žalibog še od teh se je veliko povrnilo z izgovorom: »Pri nas je ljudstvo revno, imamo visoke občinske doklade, moramo sami šole staviti itd.« Vse to je verjetno. Tudi pri nas je tako. Dobra reč pa potrebuje združene moči. Če bo pa to dobro in prepotrebno podjetje med slovenskim narodom tako malo požrtvovalnosti našlo, potem se ne bo moglo izvršiti. Zatorej se odbor tega društva s presrečno prošnjo obrača do vas, prijatelji šole in šolske mladine, da poslano vam srečke deloma sami rešite, deloma razpečate, kakor so do sedaj storili sledeči p. n. gg.: dr. Ivan Križanič 50 fl.; Lekše Fr. 40 fl.; dr. Muršec Jož., Orožen Ig., Potovšek Jož., Lendovšek Mih., Hajšek Anton, dr. Pajek Jož., Matek M., Mikuš Val., po 20 fl.; Lednik A., Jan Ferd., Jurkovič M., Selič Val., Grobelnik Dom., Rešek Henr., Stranjšak M., Urek A., Fideršek M., Krušič Jak., Šlander Em. P., Prešern Jan., Černko Jož., Gorišek Jan., Zidanšek Jož., Šijanec Al., Žmavc Jurij, Lenart J., Gabere M., Kragl M., Inkret A., dr. Suhač A., Zdolšek A., po 10 fl.; Presečnik Gr., Kunej Jan., po 6 fl.; Rom Ig., Švarc Fr., Kajtna Andr., Horvat Jož., Frece M., Zadravec Jan., Sigl Jož., Štefan Pet., prof. Gomilšak, Štiftar Fr., Tamše Val. po 5 fl.; Ogrizek Fr., Smrečnik Fr., po 4 fl.; Grušovnik A., 3 fl.; Kunc Jan., Čížek Jož., po 2 fl.; dr. Meško Al., Šoštarč Ferd., Caf Jak., Ulčnik Jož., po 1 fl. Bog plati!

Odbor.

Od Sv. Jurija ob Taboru. (Letina.) Spravljanje letnih pridelkov se bliža h koncu. Zimski pridelek je bil bolj slab, kakor dober. Zato smo pa s poletnimi pridelki nekoliko bolj zadovoljni. Krompir, koruza, proso itd. je dobro obrodilo. Hmelj, ki je vir dobrega stanja našega kmeta, je obrodil dobro, če tudi cena ni posebno velika. Marsikateri je letos dobil zanj že lepe stotake (samo trije so dobili nad 1000 gld.), drugi pa še pričakujejo lepo pisanih papirjev ali prijetno zvonečih kron za ta blagi pridelek. — Sadja nimamo letos skoraj nič, ali to nam ni vzelo poguma pečati se z mladimi drevesi. Kar smo enkrat začeli, hočemo tudi dovršiti, in v malih letih bode stalo 10.000 mladih sadnih dreves po našej fari. Veselo je bilo je bilo gledati na šolskem vrtu, kako so šolarji zadnje tedne pridno drevesa okolirali. Vsak v svojej vrsti, kakor bi bili sami odrasli, resni možje. Okolirali smo jih več tisoč. Če bo božji blagoslov prišel nad drevesca, pa ni dvombe, da bodo v malih letih dajala našim faranom lep dobiček. Vsi večji šolarji so bili pri tem opraviu prav pridni; ali najpridnejši sledeči: Orešnik Jakob, Uranič Jakob, Laznik Jožef, Kuhar Franc, Debelak Janez, Pirnat Anton, Obriskojl Pavel in pa od deklet prostovoljno Blatnik Ivana in Kos Marija.

F. Š.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Včeraj so svetli cesar imenovali novo vlado ali ministre za avstrijsko skupino dežel. Na čelu novi vladi je grof Badeni, doslej cesarski namestnik v Galiciji. Novi predsednik ministerstva je vreden našega zaupanja, za njim pa še tudi grof Ledebur, minister za

poljedelstvo. O drugih pa ne moremo tega reči; zato se pa tudi nove vlade ne veselimo, pa se je tudi ne bojimo. — Vsled novih mestnih volitev imajo sedaj na Dunaju protisemitje v občinskem zastopu dve tretjini večine, liberalcev je v njem le ena tretjina, a žal, da protisemitje so sicer krščanski, ne pa vsi katoliški možje, torej še od njih ni čiste pravice pričakovati, da-si so veliko bolji od doslenjih liberalcev.

Češko. Na shodu zaupnih mož mladočeške stranke se jih je zbralo čez 1300, o njih sklepah zna se le to, da čejo Mladočehi ostati stari t. j. v nasprotju tudi z novo vlado na Dunaju. Ako pa si jih hoče pridobiti na svojo stran, dajo se ji oni že dobiti, treba ji je samo izpolniti njim njih želje! Lepo, toda ali ima pa tudi vlada voljo za to? Težko, da jo ima za vse želje mladočeške stranke! — Dr. Plener, prejšnji vodja liberalcev, ne vzprejme poslaništva za trgovinsko zbornico v Hebu. Mož stori v tem le prav, saj ima sedaj dovolj mastno službo.

Štajersko. Kolikor se doslej vidi, obdrži se nemška konservativna stranka na kmetih in da-si liberalci in nacionalci rujejo zoper njo na vse kriplje, nemški kmetje so dosti značajni in se ne dajo speljati na liberalcev limauice — zoper svoje duhovnike. Prav je tako, kdo ve pač bolje, česa je kmetu treba, kakor oni, ki živé in trpé s kmetom! Liberalni kričaći so torej pri kmetih s svojim ščuvanjem zoper konservativne poslance pogoreli skoraj povsod, le sem ter tje so napravili zmešnjave med kmeti, ali tudi tam se kmetje že kesajo, da so jih bili poslušali.

Koroško. »Kmečka zveza« obstoji skoraj iz samih nemškutarjev, dela pa se, kakor da ji gre največ za gospodarske koristi slovenskih kmetov. Slovenski kmetje storé torej dobro, če ji ne zaupajo ter si ne pustijo več metati peska v oči po možeh, ki so v tej »kmečki zvezi«. Na shodu v Borovljah so to že tudi storili in padla je marsikatera grenka zoper njo. Prav, saj jo pošteno zasluži! — Nova humberška cesta je jako slaba, kmetje se branijo voziti po njej, ker se jim smili vprežna živina in vendar ima deželni predsednik, baron Schmid-Zebierow, spominek na njej, češ, da je postal s to cesto — dobrotnik kmeta!

Kranjsko. Občni zbor »Slov. matice« se zadnjo sredo ni mogel vršiti, ker je prišlo premalo udov na-nj; še le včeraj se je vršil, pa sodimo, da tudi pri malem številu udov. To ni dobro! — V Bohinjski Bistrici bi radi dobili novo c. kr. okr. sodišče, ker imajo ljudje daleč v Radovljico ter zato obilih stroškov in zamudo časa. Vse resnica, da bi le novo sodišče ne stalo tudi novih stroškov!

Primorsko. V Gorici so imeli nove volitve v deželni zbor. Tu si stojite dve stranki nasproti, slovenska in laška, obe imate blizo enako število poslancev in kar je huje, slov. stranka ni jedina in iz tega ima koristi le laška. Tudi drugod se godi taka med Slovenci, na škodo slov. ljudstva.

Istersko. Novi deželni glavar v Poreču postane nekl dr. Rizzi, doslej župan v Pulju. Mož je nestrpen Lah in torej ni za tako službo v deželi, ki ima večinoma hrvatsko prebivalstvo. Za to pa se pač malo zmeni laški ces. namestnik v Trstu.

Hrvaško. Ker pride svitli cesar, pri sedanjih Hrvatih kralj, sredi tega meseca za dva dni v Zagreb, delajo se velike priprave za slovesen vsprejem Nj. veličanstva. Škoda je, da pride s svitlim cesarjem tudi sedanjí predsednik ogerske vlade, razupiti baron Banffy, hrv. ljudstvo ga ne bode veselo.

Ogersko. S prvim oktobrom se začne nova doba v ogerskih deželah, kajti tega dne se vpelje ondi nesrečna novotarija — civilni zakon, draga in pohujšljiva

naprava! Huda skušnja za katoliško prebivalstvo in Bog ve, če ne tudi za jude, ki so je v prvi vrsti krivi! — Državni proračun kaže še nekaj več prihodkov, kakor stroškov, vendar pa sodijo možje, katerim gre v tej reči vera, da je stvar narobe t. j. več je stroškov, kakor pa prihodkov, vendar pa vlada to zakriva, boječ se trpke graje, katero zasluži njeno gospodarstvo.

Vnanje države.

Rim. Veliko se piše v listih o pogovoru Sv. očeta v Rimu z nekim ruskim plemenitašem, posebno za to, ker pravijo Sv. oče, da je v sedanjih časih mir ljudem le na jeziku, sicer pa štrli vsa Evropa svetlih bajonetov, orodja za silno vojsko, katera ji ne izostane in ji more biti že stoji na pragu. Pogovor je brz ko ne izmišljen, toda kar se v njem trdi, je resnično.

Italijansko. Veselje, katero se je une dni kazalo v Rimu o 25letnici, odkar je Rim glavno mesto »rešene« Italije, je že potihnilo in ljudem se godi sedaj, kakor človeku v jutru po tem, ko se je bil na večer prenapil — narejenega vina.

Francosko. Sedanji predsednik republike, Faure, je vidno v rokah framasonov, kajti v svojih listih imajo za-nj hvale na cente in mož jo tudi zasluži po redu, saj se ogiblje katol. cerkev in podi iz ljudskih šol redovnice nič manj, kakor je bilo to v začetku hvaljene republiške vlade.

Nemško. V nemško cesarstvo škili ne malo naših zgečih Nemcev in hvalijo ga na vse moči. Nemci sami pa ne čutijo te sreče veliko, kajti trumoma se selijo v Ameriko in samo letos, v šestih mesecih, je nad 16.000 ljudij neslo svoja šila in kopita prek morja, v novi svet, da si poišče novo domovino.

Rusko. Ne samo v Ameriki, tudi na Ruskem so podjetni ljudje; tam misli nekaj takih skopati kanal z Baltiškega morja v Črno morje; za to pa bode treba najmanj do 200 milj. rubljev. — Če je nekaterim nemškimi listom verjeti, širi se na Ruskem kolera in se je bati, da jo dobimo tudi sosedje ruski. Bog nas je varuj!

Bolgarsko. Sin kneza Ferdinanda je bil katoliški krščen a govornica gre, da ga dá oče sedaj vpisati v razkolniško cerkev, ker je prebivalstvo razkolniško in neki tirja, da bodi tudi prihodnji vladar ud razkolniške cerkve. Mogoče je že, ali ne verjamemo še te govornice, ker je prežalostna.

Turško. Vlada dela sitnobe komisiji v Carigradu, ki se poteguje za uboge Armence, ker trpijo sila preganjanja od turskih uradov. Se ve, da to turska vlada taji ali vsaj zmanjšuje in nazadnje to neki naj ne skrbi druge vlade! Prazni izgovori!

Marokansko. Na meji so se sprijele čete Beni-Hallel in Uled-Tazzi in na obéh stranéh jih je padlo nekaj. Uzrok teh pobojev med zamorci pa ni znan in tudi konca še jim ne vemo.

Kitajsko. Vlada je odstavila one uradnike, ki niso branili nemških misijonarjev v okraju Sz. Čvanskem, ko jih je pogansko ljudstvo napadlo in pomorilo.

Amerikansko. V severnih državah Amerike je bila letos obilna žetev in žita se bode lahko veliko izvozilo v dežele, v katerih ga primanjkuje. Kakor se kaže, tedaj ne bode cena žitu višja.

Za poduk in kratek čas.

Slovenci na narodopisni razstavi v zlati Pragi.

I.

V torek, dne 10. sept. odpeljal je nas Slovence vlak v Prago. Ker se je premalo oglasilo udeležencev,

se je priklopilo nekoliko vozov navadnemu poštnemu vlaku. V nemškem Gradcu smo se že vsi Slovenci spoznali po slovenskih trakih. Vesela je bila družba, in zato hitro tekel čas med pogovori o raznih naših domačih razmerah in kako se bo nam godilo med brati Čehi. Ob 4. uri popoldan istega dne dospeli smo na Dunaj. Za dneva smo si ogledovali naše glavno mesto in zvečer še »Benetke na Dunaju«. To ti je življenje! Misliš si res, da gledaš stara poslopja beneška in da se voziš po kanalih beneških. Pevci, oblečeni po laško, pojó laške pesmi in na drugem mestu v laških pripripih oblekah plešejo narodne laške plese, ljudstvo pa se drvi po ozkih ulicah, in se vozi v malih ladjah, čvrljaje med seboj ko vrabci v prosu, da skoro drug drugega ne razume. Dunajčan pač hoče imeti veselice in zabavo, in tu jo najde.

Ker je naš pot še daljši, zberemo se v jutro ob 6. uri vsi Slovenci na državnem kolodvoru, da se odvezemo med brate Čehce, kateri so nas obéročki pričakovali. In da je bilo res temu tako, smo se kmalu prepričali, ko smo se pripeljali na Moravsko. V Brnu, glavnem mestu Moravske, je nas pričakovala obilna množica, in baron Pražak, sin bivšega ministra, nas je pozdravil v lepi češki besedi. »Na zdar, Slovinci« in »živio Čehi« se je razlegalo po kolodvoru. Že smo se čutili domače in ne več ptujih, kakor po nemških krajih, kjer so nas nekako nezaupljivo pogledovali in rado vedno popraševali, videč na naših prsih slovenske trake, kdo in odkod da smo in kamo da gremo. »Iz Črnegore«, se je odsekale eden potovalcev, »sami montenegrinariji smo«. Tu jo imaš, saj ti ni nič zato, si je mislil.

Dalje ko se vozimo, prijazniše je bilo nam bratsko ljudstvo češko. Ogledovali smo si lepo obdelana polja in snažno bele hiše ob železnici in z zelenjem obrasle hribe in si mislili, da ne poje Čeh brez razloga tako rad lepo svojo pesem »Kje dom je? — in to je česka zemlja!« — Res Čehi so lahko ponosni na svojo zemljo, in da so tudi in se v njej čutijo svoje gospodarje in je ne prepuščajo ptujcem, kakor neki ponemčenci naši, plesnivi nemškutarji, kaže vse njihovo vedenje. Čutijo se Čehce in tudi kažejo, da so Slovani, da imajo brate Slovence, kar so pokazali posebno na postajah v Hocenu, Pardobicah, Kolinu, Češkem Brodu in naposled v »zlati matuški Pragi«. Razen zadnje postaje, kjer je bil vsak slovesen sprejeme godba, in govori prepovedano, zbralo je se ljudstva silna množica z godbo in raznimi društvi. Ne bom popisoval govorov, ne petja ocenjeval, niti pripovedoval, kako so nas obsipali s cvetjem in v Češkem Brodu pogostili z izvrstnim češkim pivom, temveč hitim, da povem, kako je bilo v Pragi.

Najsi je začelo silno deževati, vendar se je zvečer o prihodu vlaka na tisoče ljudstva zbralo na kolodvoru in na ulicah. Lepe kočije so nas čakale in med »na zdár« in »živio-klici« pripeljale v »Meštansko besedo«, gostilnico, kjer se zbirajo češki rodoljubi. Tu so nas pozdravili, tu se je govorilo o slovanski vzajemnosti in zahvaljevalo na lepem vsprejemu. Bile so razne napitnice, govornice od Slovencev in Čehov, kakor je že o takih prilikah navada. Tu je govoril Čeh o ljubezni češkega naroda do Slovencev, tam mu je zahvaljeval Slovenec za dokaze djanske ljubezni, posebno o zadnji nesreči po potresu v Ljubljani, kjer so bili Čehi prvi, ki so poslali Ljubljančanom zdatno denarno pomoč. Zvedevši program za drugi dan, namreč da pojedemo vsi skupaj na razstavišče in si ogledamo narodopisno razstavo, odpravimo se spat, svesti si, da nismo med ptujci, temveč med rodnimi brati Slovani, kjer veje isti duh in se glasi in govori našemu jeziku podoben jezik, katerega lahko razume izobražen Slovenec. — še.

Smešnica. Kakor je znano, popije vam se v nemških deželah veliko piva. V nekem mestu pa se jim je kedaj zazdelo, da se ga izpije preveč. Zato so si osnovali »društvo zmernih« t. j. taci, ki ne bodo piva pili čez pravo mero. Za predsednika si je društvo izvolilo mestnega zdravnika. »Dobro«, reče zdravnik, »jaz vzprejem volitvo, toda povem vam, da si ne dam vzeti svojih štirih litrov vsako večer.«

Razne stvari.

(Milostljivi knez in škof) so prišli v ponedeljek iz Pistyanskih kopelj, kamor so bili šli v začetku meseca septembra, krepit svojega zdravja, srečno nazaj v svojo prestolnico v Mariboru.

(Cesarjev god.) V petek, dne 4. oktobra je god Nj. Veličanstva svitlega cesarja Franca Jožefa I. in služijo mil. knez in škof ob 9. uri slovesno sv. mašo za blagor ljubljene vladarja v stolni in mestni cerkvi v Mariboru.

(Imenovanje.) Naš rojak, g. Karol Ljubec, c. kr. finančni svetnik v Gradcu, je imenovan častnim učiteljem drž. računstva na c. kr. vseučilišču v Gradcu.

(Potrjenje.) Svetli cesar je potrdil izvolitev Jož. Hanzeliča, posestnika pri Ormožu, za namestnika okr. načelnika v Ormožu.

(Državni in deželni poslanec) gospod Miha Vošnjak je poročal v nedeljo v Šoštanju o delovanju svojem in slov. poslancev v državnem in deželnem zboru. Volilci so prišli v izdatnem številu k shodu in so z veseljem vsprejeli njegovo jasno in temeljito poročilo ter mu izrekli popolno svoje zaupanje.

(Zastonj!) »Marburgarica« se dnes širokousti nad neko izjavo našega uredništva v neki zadevi. Naj se pa vtolaži; ko bi to bašbe v poštnih ulicah ne bilo že tako staro, radi bi jo poučili, da se širokoustenje prav njej nič kaj ne podaje. Pri njenih letih bilo bi baš vsako poučevanje bob v steno!

(Podružnica sv. Cirila in Metoda) v Ljutomeru priredi dne 6. oktobra 1895 veselico v Stročji vesi pri g. J. Miheliču s sledečim vspevom: Pozdrav predsednika. Govora o važnosti podružnic sv. Cirila in Metoda ter o šoli. Začetek ob 3. uri popoldne. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(Vabilo k veselici), katero priredi mariborsko »delavsko bralno in pevsko društvo« dne 6. oktobra t. l. v velike, dvorani hotela »Nadvojvoda Ivana«. Vspevom: 1. Po pozdravu gostov bode gledališka igra 2. Županova Micika. 3. Domovini, mešani zbor. 4. Kvišku bratje, moški zbor. 5. Deklamacija. 6. Slovo od lastovke, mešani zbor. 7. Luni, moški zbor. 8. V noči, četvero-spev. Prosta zabava. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina za neude 20 kr., rodbina 50 kr., gg. udje so vstopnine prosti. Čisti prebitok veselice namenjen je za društvene potrebe, glede česar se prostovoljna preplačila hvaležno sprejemajo. Opomba. Vse gospode prijatelje domače cerkvene glasbe opozarjamo sosebno na istodnevno društveno sv. mašo z mešanim zborom v tukajšnji cerkvi sv. Alojzija dopoldne ob 10. uri. Odbor.

(Povozil) je nek voznik v Mariboru, na koroški cesti, 3letnega otroka Harba, in ker je bil voznik, ne pri konjih, ampak za vozom, mora sedaj pred sodnijo, pa brž tudi zanikarna mati.

(Obsodba.) Pri porotni sodbi v Celju sta dobila dne 26. septembra dva »delavca« Ant. Šantel in Alojzij Topličan, prvi 18, drugi pa 10 mesecev ječe, oba zavoljo motenja javnega miru in oskrunjenja verskih naprav. Ubogo ljudstvo, ki zapade brezvestnim ščuarjem!

(Volilni shod) pri Sv. Juriju v Slov. goricah zadnje nedeljo je bil sijajen dokaz, da imajo naši državni, oziroma deželni poslanci Fr. Robič, dr. Gregorec in dr. Radaj popolno zaupanje svojih volilcev v Slov. goricah. Več v prihodnjem listu.

(Služba okrajnega zdravnika) za živino je razpisana po deželnem odboru v Gradcu za Konjice. Stalne plače je 600 gld. in dobi se začasno in na prošnjo do dne 20. oktobra.

(Toplo leto) imeli smo letos tako, da ga od leta 1723 ljudje niso bili imeli. O našem letu se torej lahko reče, da enacega ne pomnijo tudi najstarejši ljudje.

(Nestrpnost.) »Marburger Zeitung« piše rada o Slovencih s kolom. V svojem zadnjem listu pa pripoveduje, da je nek fanté pri Lipnici vrgel kamen ali kalli v vlak. Strašna ti je to, pravi, zarobljenost od Slovence! Čudno je le, da pusti v tem Slovence še pri Lipnici, ko že od Šentilja v Slov. goricah naprej sicer ni več tal za Slovence!

(Sejem.) V soboto je bilo v Mariboru prav živo na sejmišču. Bilo je 389 vreč žita, 68 voz krompirja, 25 voz čebula in 21 sala in svinjsčine. Perjadi je bilo 700 parov in svinj 685; cena je bila visoka, zlasti pri svinjah, manj pa pri žitu in perjadi.

(Kolesarjev) ali biciklistov šteje se na Dunaju že 10.000 mož. Ako izide vladi po volji, bode pa jim plačevati davek v prihodnje. Morebiti se potlej skrči njih število, škode brž iz tega za državo ne bode!

(Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali gg.: dr. Jožef Pajek, korar stolne cerkve v Mariboru, 20 fl., Jožef Herzič, prošt na Ptuj, Lavrencij Herg, stolni dekan v Mariboru in dr. J. Weingerl, zdravnik v Gradcu, po 5 fl., dr. U. Lemež, odvetnik v Slov. Bistrici, in Mart. Ulčnik, kaplan v Grižah, po 3 fl.; Friderik Repolusk, kaplan v Lučah, 2 in J. Rojnik, računski uradnik pri c. kr. namestniji v Gradcu in neimenovanec v Mariboru po 1 goldinarju.

(Dober spanec.) V okraju Zabrežje v Sosnici spi že neko 20 let staro dekle štiri tedne, ne da bi se prebudilo. Živijo jo umetno po cevéh.

(Nesreča na železnici.) V Viveru (Amerika) se je most pod vlakom podrl. Petintrideset vagonov je padlo v vodo, mnogo ljudij je utonilo.

(Razposajenost) dečkov v ljudskih šolah v Mariboru preseda že tudi gospodi pri »Marburgarici« in nek poročevalec kliče v tem listu že redarje na pomoč. Eno pa še tu manjka, to namreč, da so ti dečaki slovenski, ali potem pač Maribor ni več čisto nemško mesto! Zato ne pové nič o njih narodnosti.

(Ljudski shod) skliče Slovensko društvo v Slovenjem Gradcu v nedeljo 13. oktobra t. l. popoldne ob 3. uri v prostorih okrajne hranilnice. Govorili bodo gospodje poslanec Fr. Robič, č. g. Rozman in dr. Gregorec. Nameravani ljudski shod v Trbovljah se odloži na nedoločen čas.

(»Centralna posojilnica slovenska«) je imela meseca septembra, t. j. v prvem mesecu svojega poslovanja 1461 gld. 23 kr. dohodkov in 1131 gld. 21 kr. izdatkov, torej 2592 gld. prometa. — »Iz malega raste veliko«.

(Okrajna posojilnica) v Ljutomeru uraduje od dne 1. oktobra 1895 naprej vsaki torek in vsaki petek v svojih prostorijah.

(Zavarovalnica.) Vzajemna zavarovalnica v Gradcu ne terja, kakor se krivo trosi v svet, večjih premij zavoljo velike škode, katero ima vsled požarov v Brežah in Porečah na Koroškem; pač pa bodo premije vsled sklepa obč. zbora dne 6. maja t. l. še za 10% nižje leta 1896. Tako nam poroča ravnateljstvo te zavarovalnice.

(Telegram z Dunaja.) Pri občinski volitvi prvega razreda so dobili protisemitje 92 zastopnikov, židovski liberalci pa 46. Protisemitje imajo torej dobro dvetretjinsko večino v mestnem zastopu, in dunajski župan bode neumorno delujoči prijatelj krščanskega ljudstva dr. Karol Lueger.

(Vinogradi) po Bizeljskih gričih so letoš posebno lepi in se vidi, koliko se da v malih letih z vztrajnim delom doseči. Kjer je še pred kratkim bilo pusto, tam so sedaj že novi nasadi, ki rodijo v obilni meri in lepo grozdje. Trt z 18 do 20 grozdi se vidi mnogo in grozdje je lepo dozorelo.

(Nemško društvo.) V Celju obstoji že več let nemško društvo. Njegovih udov sicer ne poznamo, toda če sodimo po odboru, v katerem sedé Jabornik, Kavčič, Jesenko, Kovačič poleg Hausbauma, Stallnerja in Švaba, so po svoji večini — slovenske krvi.

(Trgatev.) Ob naših mejah pri Krškem se je trgatev že pričela. Vino je neki izborno, zlasti iz »amerikanca«. Če mu je cena res po 40 do 44 kr. liter, tedaj mora kapljica že dobra biti!

(Boj z medvedom.) Iz Liptave sta une dni šla dva kmeta čez gorovje v Galicijo. Na stezi pa jima

pride naproti velika medvedka s svojimi mladiči in ju napade. Branita se je s palico, toda eden kmalu pade mrtev pod njo, drugi pa beži. Zastonj, medvedka ga dojde in kmet brez orodja, rine ji pest v zrelo, da jo tako zaduši. Našli so fantje kmeta brez zavesti, roko v zrelo mrtve medvedke.

(Odlikovanje.) Na razstavi v Mistelbachu je dobil g. A. Antoni, puškar v Borovljah veliko zlato svetinjo za svoje puške.

(Požar.) Dne 20. septembra je pogorela Matiji Preskar, posestniku v Gorjanah, hiša in gospodarsko poslopje do tal. Krivi so neki požara njegovi otroci, ki so bili sami doma. Škode ima pri 800 gld.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. J. Zagajšak, provizor na Muti, je dobil isto župnijo Sv. Marjete na Muti.

(Priporočba.) Zavarovanja vseh vrst pri »Unio Catolica«, Gradec, Radecki-jeva cesta št. 1. Zastopniki na deželi se želijo.

Loterijne številke.

Trst 28. septembra 1895:	83, 79, 36, 21, 20
Linc	24, 83, 73, 2, 20

Javna zahvala.

Podpisani sem na draškovskem pokopališču dal postaviti dva spomenika iz marmorja. Spomenika je napravil Janez Horvat, kamnosek iz Rač pri Pragarskem.

Spomenika sta lepa, dobro sestavljena in po ceni napravljena, in sem ž njima in z delom kamnoseka čisto zadovoljen. Zato imenovanega kamnoseka spoštovanemu občinstvu priporočam!

V Draškovcu, dne 24. julija 1895.

Meštrics Gábor,
župnik.

2-3

Lepa puša na prodaj!

V Pesnički dolini eno uro od Maribora je jako prilično posestvo na prodaj. Lepi hrami, 20 glav goveje živine, mnogo svinj in perotine se tam najde. Vse je v lepem stanu. — Odgovor dá gospod dr. Fr. Raday, c. kr. notar v Mariboru. 2-3

branju

priporoča nove polovnjake, kakor tudi manjšo posodo z železnimi obroči in merjeno po najnižji ceni

Feliks Schmidl,

soдар v Mariboru, Koroške ulice 18.

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, vitle, trieure
čistilne mlince za žito
rezalnice za krmo
samodelnice
aparate proti peronosperji
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mlince za sadje
predmete za kleti, sesalnice za vse namene, kakor v
obsto: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo
razpolija v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse Nr. 49

Bogate ilustrirani katalogi v nemškem in slovenskem jeziku zaslonj in
poštinsko proročilo.

Najkulantnejši pogoji. — Jamstvo. — Stroji se dajo na poskušnjo.

Cene so se znova znižale! Prekupovalcem znaten popust!

Službo v kakem farovžu išče kuharica primerne starosti, večša vsakega gospodarskega dela, pridna, zvesta in pohlevna, katera je že nekaj let hvalevredno pri nekem župniku gospodinjila, pa je zavoljo smrti svojega gospoda to službo izgubila.

Več pové upravništvo „Slov. Gosp.“

Na prodaj

je posestvo, katero meri čez 8 oralov, na lepem prostoru, z lepim sadunosnikom, travnikom, njivami in lepim hrastovim gozdom. Hiša je zidana, v dobrem stanu, še celo nova z opeko pokrita, pripravna je za kakega si bodi rokodelca ali pa za pokojnika, ker stoji pri cesti na lepem prostoru 4 minute od župnijske cerkve v Kostivnici, blizu Rogaške Slatine. Pogoji so lahki.

Več pové gospod Ade'stein v Slov. Bi-
strici. 3-4

Izjava.

Jaz B. Ferk, odgovorni urednik perijodičnega tiskopisa „Slov. Gospodar“ v Mariboru, sem bil po g. Francu Wratschko, posestniku, obč. predstojniku in okr. načelniku v Orehovcih, oziroma v Gorenji Radgoni z obtožnim pismom z dne 19. maja 1895, pri c. kr. okrožnem sodišču v Celju zavoljo prestopka zoper varnost časti obtožen in bila bi porotna razprava dne 27. septembra t. l. se vršila.

Na podlagi od mene zelene sprave izjavljam sedaj, da so po g. Francu Wratschko prijete dopisi v perijodičnem tiskopisu „Slov. Gospodar“ in sicer z dne 22. novembra 1894, 6. decembra 1894 in 13. decembra 1894 izdanih številkah, 47, 49 in 50, bili le zato v od mene urejevanem listu vsprejeti, ker sem jih od sicer vestnega poročevalca dobil, jih jaz nisem natanko prebral in sem torej jih brez natančnega vedenja dal v tisk. — Po dobljenem razjasnjenju in na podlagi predloženih pisem izjavim sedaj, da vsa v dotičnih dopisih gosp. Francu Wratschko podana očitanja, ozmerjanja in obdolženja stojé na neresnici, da jih na vse strani vzamem nazaj in živo obzalujem, da je g. Franc Wratschko po njih morebiti v javnem mnenju trpel, za kar nepogojno ni bilo najmanjšega uzroka in jaz torej prosim g. Franca Wratschko odpuščenja.

Maribor, dne 25. kimovca 1895.

Proda ali v najem se dá

hiša z gostilno in s trgovino mešanega blaga na jako dobrem prostoru. Kje, pove upravništvo „Slov. Gosp.“ 1-2

Jožef Wallner v Mariboru,

poprej J. Leyrer, 1-2

kupuje po najvišji ceni

divje kostanje

Koroške ulice št. 3.

pri g. Spatzeku na dvorišču.

Izborno postonjsko apno,

katero je prav mastno in se jako dobro narase, se prodaja prav po ceni v vsaki množini in vsakem času pri stalni apnenici

Jož. Š. ajger v Postojni. 23

Najboljše molitvenike

v slovenskem in nemškem jeziku, različno vezane, svilnat papir v 80 barvah, bliščeč papir eno- in dvobarven, zlat papir gladek in stiskan, cvetlični listi in drugi deli umetnih cvetlic, manchete za cvetlice in papir s čipkami priporoča na izbiro po nizki ceni 24-37

Andrej Platzer,
(prej Edo Ferlinc)
gospoše ulice št. 3,
v Mariboru.

Uradne in trgovske

KUVERTE

s firmo priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Naznanilo.

Jaz hočem dati svojo hišo v najem, kjer je dozdej štacuna bila, na lepi legi poleg cerkve. Kdor jo želi v najem vzeti, naj se osebno ali pismeno oglasi pri meni

Ivanu Zelenjaku,
posestniku pri Sv. Tomažu nad Veliko nedeljo.

Razglas.

Marija Divjak pod zastopom varuha g. Jurija Pavaleca, c. kr. poštnarja pri Sv. Juriju v Slov. goricah, proda po prostovoljni dražbi svoje vino v Malni in sicer:

1. 1700 litrov od leta 1890. 2. 283 litr. 1894. in 3. 566 litrov sadnega mošta (tolklje) dne 7. vinotoka. Kupci so vljudno povabljeni, in sicer za dopolne ob 9. uri v Malni.

Oglasiti se treba pri c. kr. poštnarju gosp. Juriju Pavalecu pri Sv. Juriju v Slov. goricah.

Zobozdravniško naznanilo.

Dr. J. Riebl

ordinira vsaki dan za zobobolne od 9—12. ure dopoldne in od 2—5. ure popoldne v lastni hiši

vrtnice ulice (Gartengasse) št. 9 v Celji.

Ustavlja umetne zobe in zobovje z zlato, kavčuk ali platino podlogo brez vsakih bolečin in garantuje za najpopolnejo izvršitev, enako najboljšim dunajskim ali graškim delom. To zobovje ne ovira čisto nič zvečenja ali govorenja. Manjkajoče zobne-krone namesti z zlatim ali email kronami; plombovanje zob in vse zobne operacije izvrši brez bolečin in priskrbi za plombo najboljša sredstva, za katerih trpežnost garantuje. 6-8

Mlin na stalni vodi, pol ure od mesta na Spod. Štajarskem, proda se zaradi bolehnosti gospodinjje iz proste reke. Taisti ima tri tečaje ter pripravljen prostor za četrti tečaj in stopo. Poleg mlina je nekaj travnikov, njiv, obširen vrt, poslopje za stanovanje ter veliko gospodarsko poslopje vse skupaj v prav dobrem stanu. Cena vsemu skupaj je 3400 gold.

Več se poizvé pri Janezu Slovencu, županu v spodni Pohanci pri Brežicah. 1-2

Kovačnica

v Hotinji vesi se da več let v najem pod ugodnimi pogoji. Več pové župan v Orehovi vesi pri Račjem. 1-2

Učenec, slovenskega in nemškega jezika zmožen, iz boljše hiše, s primerno omiko, sprejme se takoj v trgovino mešanega blaga. Več pové upravnistvo tega lista. 1-3

Naznanilo.

Posojilnica v Vitanji bo od 1. januarja 1896 naprej dajala za hranilne vloge $4\frac{1}{2}\%$ jemala od posojil $5\frac{1}{2}\%$.

Ravnateljstvo.

Velike vinske sode

od 4—18 polovnjakov, skupaj do 120 polovnjakov, ima na prodaj Jože Drobnič, trgovec v Rogatcu. 1—2

C. kr. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar v Gradcu.

Razglas.

Zvoljno so razširjene govornice, da je c. kr. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar v Gradcu primorana društvene doneske bodoča leta izredno zvišati vsled najnovejših velikih požarov, posebno v Brežah in Porečah. Da se temu govoričenju upremo in s tem vznemirjenim društvom razjasnimo, daje podpisano ravnateljstvo javno na znanje, da zavarovalnica zaradi omenjenih požarov nima uzroka, društvene zneske zvišati, ampak vsled sklepa na društvenem zboru dne 6. maja t. l. se bodo društveni doneski v prihodnjem t. j. 1896. letu vsled povračitve iz gospodarskega preostanka leta 1894. znižali za deset odstotkov.

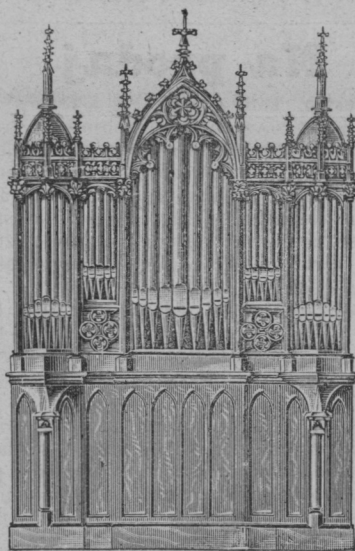
V Gradcu, dne 25. septembra 1895.

Ravnateljstvo

c. kr. priv. vzajemne zavarovalnice zoper požar v Gradcu.

Jožef Brandl,

orgljarski mojster v Mariboru
Schmiderer-jeve ulice št. 3.,

priporoča se p. n. čast. duhovščini in spošt. cerkvenim predstojništvom za izdelovanje orgelj vsake velikosti, z vsemi v orgljarstvu iznajdenimi novostmi. Poraba sapnikov na stoške in najbolj potrjenega cevopnevmatičnega sestava (Röhrenpneumatik), ki natančno deluje, piščalke se točno glasijo ter se lahko igra.

Povravnavanje klavijatur ni potrebno, zaklopki ne obvisé, kakor se pri drugih sistemih lahko zgodi. Pri večjih orgljah so tastature registrov, kolektiv-stopalniki, ki drug drugega odprejo ter pnevmatične gumbice na lahko cele vrste registrov od in zapró, ter olehkočijo igranje.

Upirajoč se na mnogoletne skušnje v vsem področju orgljarstva, katere sem si pridobil v večjih izdelovalnicah na Avstrijskem in Nemškem, morem ustreči vsem zahtevam.

Poročila o novih orgljah in popravljenih so vedno pri rokah.

Vestna izpeljava, večletno jamstvo ter skromna cena se zagotovi. 7-10

2-3

Najceneji kup.

Karol Gaber,

trgovina z manufakturnim blagom,

Maribor, Glavni trg, št. 19. „K Tirolcu“

in št. 16. „K novi frančiškanski cerkvi“

priporoča svojo dobro odbrano zalogo blaga za možko in deško obleko, loden, palmastone za ženske suknje, blago za žensko obleko, kasane, flanelne, loden za dame, modni barhant za pluze in oblačila, barvani in obšiti barhant itd.

Velika izbira zimskih robecev, posteljnih odev, flanelnih odev, koc.

Dalje velika izbira moškega in ženskega perila, modercev, spodnje obleke iz klobučine in barhanta, predpasnikov itd.

Dobro prebrana zaloga platna, plaht, šifona, gradlna, oksforda, Jäger-srajc, nogovic, špic, raznih nastavkov.

Vse potrebščine za krojače in šivilje. Najnižja cena. Pazljiva postrežba.

☞ Samo na glavnem trgu št. 16. in 19. ☜